

VALITSUSPORTAAL 2.0 ARENDUSMUDEL

1. Arendusmodeli eesmärk

Valitsusportaal (edaspidi VP) sisaldab lahendusi ja funktsionaalsust, mis võimaldab veebilehe loomist sellele ilma täiendava arendusvajaduseta. VP arendusmodeli eesmärgiks on kirjeldada valitsusportaaali arendusprotsessi ning selle järgimine tagab:

- 1.1. tarkvara platvormi ja selle funktsionaalsuste ajakohasuse ja terviklikkuse;
- 1.2. tarkvara platvormi edasiarendatavuse;
- 1.3. edasiarenduste kasutatavuse asutuste vaheliselt mistahes ajahetkel minimaalsete kuludega;
- 1.4. uute VP instantside loomise koos kõikide selleks hetkeks loodud funktsionaalsustega;
- 1.5. uute arenduste vastavuse valdkonnas kehtivatele standarditele (WCAG, OWASP);
- 1.6. et uued arendused ei põhjusta tarkvara platvormi üldist jõudluskadu ega sea takistusi selle käideldavusele;
- 1.7. arendusvajadused oleks koondatud ning esitatud valitsusportaaali demokeskkonna kaudu <https://demo.test.rmit.ee/poordumine>.

2. Arenduse vastavus kehtestatud standarditele ja nõuetele

Uus arendatav moodul peab vastama:

- 2.1. keskse haldus- ja majutuspartneri kehtestatud IT-profiilile, millega tagatakse infosüsteemide (sh VP) optimaalsed haldus-, hooldus- ja koolituskulud ning minimeeritakse tehnilist keerukust;
- 2.2. keskse haldus- ja majutuspartneri kehtestatud mittefunktsionaalsete, ristfunktsionaalsete ja tehniliste nõuetele;
- 2.3. Juurdepääsetavus standard WCAG 2.1 AA tasemele;
- 2.4. Turvalisuse standard OWASP ASVS 3.0 tase 2-le;
- 2.5. VP 2.0 stiiliraamatule.

3. Arendusprotsessiga seotud rollid ja kohustused

- 3.1. Asutus (tellija), mis vajab veebi arendusena lisa moodulit või -funktsionaalsust vms vajadust:
 - 3.1.1. tutvustab arendusvajadust digikommunikatsiooni töörühmas enne arenduste tellimist ja ka peale selle realiseerimist;
 - 3.1.2. koostab ärivajadust käsitleva lähteülesande, milles on välja toodud püstituse kirjeldus ja sellega saavutatav tulemus;
- 3.2. Riigikantselei (valitsusportaaali vastutav töötleja):
 - 3.2.1. korraldab digikommunikatsiooni töörühmas arendusvajaduste tutvustamise ja sellega seonduvad arutelu;
 - 3.2.2. korraldab arendusvajaduste lähteülesande kirjelduste ning seotud dokumentatsiooni kogumise ja kättesaadavuse asutustele;
 - 3.2.3. esitab keskse haldus- ja majutusteenuse osutajale pisiarenduste tellimused ning kontrollib nende täitmist.
- 3.3. Arenduspartner:
 - 3.3.1. teostab arendustööd vastavalt arendusprotsessi reguleerivatele alusdokumentidele ja standarditele;
 - 3.3.2. loob vajadusel prototüüpvaated ja korraldab kasutatavuse analüüsi;
 - 3.3.3. loob lisaarendustega kaasneva dokumentsatsiooni ja kasutusjuhendid;

- 3.3.4. koostab lisaarendustele paigaldus- ja seadistusjuhised;
- 3.3.5. viib läbi funktsionaalse ja mittefunktsionaalse testimine, sh vastavus-, jõudlus- ja koormustestimise, kasutatavuse testimise, turvalisuse testimise, juurdepääsetavuse testimise ning esitab sellekohased raportid kesksele haldus- ja majutuspartnerile.
- 3.4. Keskne haldus- ja majutuspartner:
 - 3.4.1. korraldab arendustegevusega seonduva projektijuhtimist osas, mis puudutab alustingimuste täpsustusi ja arenduste paigaldamist kesksesse koodihoidlasse;
 - 3.4.2. hoiab arendustingimusi sätestava alusdokumentatsiooni ajakohasena ja tagab selle kättesaadavuse arenduspartneritele;
 - 3.4.3. hoiab platvormteenuse dokumentsatsiooni ajakohasena ja tagab selle kättesaadavuse arenduspartnerile;
 - 3.4.4. annab arenduspartnerile lähtekoodi arendustööde teostamiseks vajaliku keskkonna loomiseks (GIT repo või nightly built Docker image), tehes seda Riigikantselei nõusoleku alusel;
 - 3.4.5. paigaldab veebi lisaarendused kesksesse koodirepositoriumisse ning tagab selle kättesaadavuse asutuse veebilehel või arendusest huvitatud teistele asutustele (tellijatele).

4. Arendustööde teostamise kord

- 4.1. Arendustöid võivada teostada:
 - 4.1.1. Asutuse enda arendusüksus;
 - 4.1.2. Asutuse enda IT-maja;
 - 4.1.3. Keskne haldus- ja majutuspartner;
 - 4.1.4. Väline partner erasektorist.
- 4.2. Keskne haldus- ja majutuspartnerilt on valik tellida lisateenusena: turvatestide teostamine teostatud arendusele ning koodi ühildamine ja valideerimine kolmandate osapoolte poolt teostatud arendustele.
- 4.3. Keskne haldus- ja majutuspartner korraldab VP platvormile ca 64 tunni ulatuses keskseid pisiarendusi ühes kalendrikuus.
- 4.4. Pisiarendused (kuni 2 tööpäeva arendusmahuga), mis ei mahu keskselt pakutava arendustundide sisse või on teostatud mõne teise partneri poolt nt aegkriitilisuse tõttu, vajavad samuti punktis 3.3 nimetatud dokumentsatsiooni koostamist või vajadusel täiendatakse olemasolevat informatsiooni.
- 4.5. Arendustööde teostaja võib punktis 3.3 nimetatud kohustusi jagada keskse haldus- ja majutuspartneriga eelnevalt sõlmitud kokkulepete alusel.
- 4.6. Lisaarenduste teostamiseks moodustatakse ajutiselt eraldi tööruumid või asjasse puutuvate osapoolt esindajatega arenduste planeerimisest kuni juurutamise lõpuni. Sobivaim vorm ja keskkond selleks lepatakse eelnevalt kokku.

5. Digikommunikatsioon tööühma teavitamine lisaarendustest

- 5.1. asutus teavitab arendusvajadusest tööühma. Erandlikult ajakriitilisest arendusest (arendusmahuga kuni 2 tööpäeva) ei pea tööühma teavitama. Eelnev teavitamine võimaldab:
 - 5.1.1. leida püstitusele lahendus olemasoleva funktsionaalsuse pealt;
 - 5.1.2. laiendada võimalusel püstitust selliselt, et see täidaks universaalsemal kujul rohkemate asutuste vajadusi;
 - 5.1.3. leida püstitusele teisi huvitatud osapooli arenduskulu jaotamiseks või kõikide osapoolte huvi korral tellida keskselt;

- 5.2. Töörühma teavitamine peale juurutust on samuti oluline, et hoida funktsionaalsusega seonduv info ajakohane.
- 5.3. Teavitustegevusel puudub kindel formaat.

Lisa 1. Arendusprotsessi põhisammud

